

VOORBEREIDINGSCOMMISSIE RTC (V-RTC)

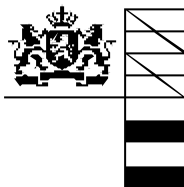
CRITERIA TER TOETSING VAN DE CONSTITUTIES, DE WETGEVING EN HET OVERHEIDSAPPARAAT VAN DE NIEUWE ENTITEITEN BINNEN HET KONINKRIJK

Onder punt 4 van het Hoofddijnenakkoord van 22 oktober 2005 is gesteld dat in het proces van staatkundige herstructurering in gezamenlijkheid normen en criteria worden opgesteld die aansluiten bij de waarborgfunctie als bedoeld in art. 43 van het Statuut en waaraan alle entiteiten in het Koninkrijk moeten voldoen. Dit is in de slotverklaring van de start RTC d.d. 26 november 2005 herhaald en nader toegespitst op de constituties, de wetgeving en het overheidsapparaat van de entiteiten binnen het Koninkrijk, met dien verstande dat bij het opstellen van de criteria de bepalingen van het Statuut in acht worden genomen.

I. Overzicht van punten waarover geen consensus is bereikt

Rechtszekerheid en Deugdelijkheid van Bestuur

1. De inrichting van de samenwerking terzake het Gemeenschappelijk Hof van Justitie.
Op basis van ervaring met het functioneren van het Gemeenschappelijk Hof van Justitie van de Nederlandse Antillen en Aruba geldt dat er sprake zal zijn van goede en onafhankelijke rechtspraak in de nieuwe entiteiten indien het Gemeenschappelijk Hof hoger beroepsinstantie blijft met de nodige substantie dat het professioneel en onafhankelijk kan functioneren. Hetzelfde geldt voor het Gerecht in Eerste Aanleg, dat een personele unie is met het Gemeenschappelijk Hof.
Curaçao, Sint Maarten en Aruba stellen de samenwerking niet ter discussie, maar maken een voorbehoud voor wat betreft de invulling.
2. Constitutioneel vangnet voor Koninkrijk om voorziening te treffen ingeval implementatie door de landen van internationale verplichtingen te kort schiet, ongeacht de vorm waarin deze verplichtingen gegoten zijn.
Curaçao, Sint Maarten en Aruba vinden dat het Statuut hierin voldoende voorziet en zijn tegen het uitbreiden hiervan.
3. De wet- en regelgeving schept ruimte voor een preventieve en effectieve bestrijding van de grensoverschrijdende criminaliteit. De consequentie hiervan kan zijn dat alle entiteiten binnen het Koninkrijk ervoor zorgen, dat in hun wet- en regelgeving de thans bestaande samenwerking wordt verankerd (voorzover dat nu nog niet het geval is) en voor zover nodig aangepast en wel tussen al die entiteiten.

Dat kan gebeuren hetzij door de taken en/of de bemensing van de bestaande (gemeenschappelijke) organen aan te passen, hetzij door – indien noodzakelijk en wenselijk – nieuwe gemeenschappelijke organen in het leven te roepen, hetzij door een combinatie van beide.

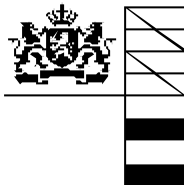
Terrorisme is per definitie grensoverschrijdend, niets ontziend en meedogenloos. De preventie en bestrijding daarvan vergt een verder gaande (vergeleken met de normale criminaliteit) mate van specialistische kennis en knowhow. Samenwerking tussen alle entiteiten binnen het Koninkrijk en het gebruik maken c.q. inzetten van gespecialiseerde gemeenschappelijke organen, waar dan ook in het Koninkrijk en het zonodig treffen van de benodigde regelgevende voorzieningen is een conditio sine qua non.

De vertegenwoordigingen van Curaçao, Sint Maarten en Aruba zijn tegen de bovengenoemde drie criteria. Zij menen dat samenwerking in een samenwerkingsregeling c.q. protocol moet worden vastgelegd en waar nodig uitgewerkt in de wetgeving van de entiteiten.

4. De nieuwe entiteiten die ontstaan bij ontbinding van het Land de Nederlandse Antillen, nemen in beginsel de verdragspositie en de internationale verplichtingen van het huidige Land over. Een uitzondering kan worden gemaakt voor verdragen die slechts betrekking hebben op één of meer, en niet op alle, eilandgebieden van het Land.
De vertegenwoordiging van Curaçao maakt een voorbehoud in verband met benodigd intern overleg.

Financieel-economische Criteria

5. Datum waarop aan alle financieel-economische criteria moet zijn voldaan.
De Antilliaanse leden van de werkgroep zijn van mening dat een overgangsfase na 1 juli 2007 onontbeerlijk is om een gezonde startpositie te bereiken. Curaçao wenst een overgangsperiode van vier jaar (2010) voor het bereiken van een sluitende begroting. Vastgehouden wordt aan de ingangsdatum van 1 juli 2007 voor de nieuwe status, met vervolgens een overgangsfase om volledig aan de in dit voorstel opgenomen criteria, waaronder een sluitende begroting, te voldoen.
De Nederlandse leden geven aan dat een gezonde startpositie impliceert dat aan de in dit document opgenomen criteria, waaronder een sluitende begroting volledig is voldaan op het moment dat de nieuwe staatkundige verhoudingen in werking treden. Het begrip “startpositie” heeft namelijk betrekking op het moment dat de entiteiten hun nieuwe status krijgen.
De Nederlandse leden constateren voorts, dat er niet eerder is gesproken over een overgangsfase. Noch in het Hoofdpijnenakkoord, noch in de slotconclusies van de start-RTC is het begrip overgangsfase opgenomen.

6. Leningsbevoegdheid voor de kapitaalsdienst
De leden van Curaçao en Sint Maarten zijn van mening dat de (nieuwe) landen Curaçao en Sint Maarten bevoegd moeten zijn om leningen aan te gaan voor kapitaaluitgaven, mits deze passen binnen de vastgestelde normen en die leningen daaraan zijn getoetst door de toezichhoudende instantie.

De leden van Bonaire, Sint Eustatius zijn eveneens deze mening toegedaan voor hun eilandgebieden. Saba geeft de voorkeur aan een leenbevoegdheid, maar stelt dit niet als harde eis.

De Nederlandse leden zijn van mening dat de (nieuwe) landen geen leenbevoegdheid voor de kapitaalsdienst mogen krijgen, teneinde nieuwe schuldopbouw te voorkomen. Kapitaaluitgaven dienen te worden gefinancierd door overschotten op de gewone dienst.

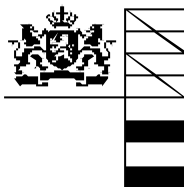
7. *Sociaal economisch initiatief*
- o Duurzaamheid
 - o Financierbaarheid
 - o Sociaal evenwicht
 - o Naleving internationale, waaronder fiscale, verplichtingen
- Deze norm dient nog nader ingevuld te worden.

8. Schuldquotenorm
De leden van Curaçao en Sint Maarten zijn van mening dat in samenhang met de voorgenomen schuldsanering is afgesproken dat een nieuwe schuldopbouw voorkomen moet worden. Dat vereist een formulering en naleving van een normering voor de schuldquote gebaseerd op internationale standaarden.

De Nederlandse leden zijn van mening dat de hoogte van de schuldquotenorm wordt gebaseerd op internationale standaarden indien deze gelijk of lager ligt dan de omvang van de resterende schuldpositie na de Nederlandse bijdrage.

9. Toezicht op naleving begrotingsnorm
De leden van Curaçao en St. Maarten zijn van mening dat de verankering van de begrotingsnormen en het aangescherpte toezicht op naleving van de begrotings- en schuldnormen moeten worden vastgelegd in regelgeving op Landsniveau.
Nederland is van mening dat de verankering van de begrotingsnormen en het toezicht op Koninkrijksniveau geregeld dient te worden.

10. Monetair beleid.
Operationele efficiency is hierbij een criterium.
De Nederlandse leden stellen dat er sprake moet zijn van een munt en een centrale bank wil er sprake zijn van operationele efficiency.

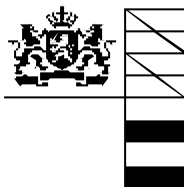

Kabinet van de Minister-President
Ministerie van Algemene Zaken

De leden van Curaçao en Sint Maarten stellen dat operationele efficiency ook in aparte stelsels bereikt kan worden.

Directie/Nieuwe Banden

11. Rechtshandhaving en rechtspleging.
Nederland stelt dat dit een Koninkrijksaangelegenheid dient te worden.
De leden van Curaçao, Sint Maarten en Aruba stellen dat dit soortgelijk als nu het geval is geregeld dient te worden.

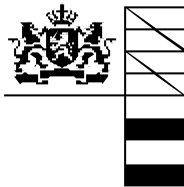
II. Overzicht van punten waarover consensus is bereikt

Criteria ten aanzien van de democratische besluitvorming

1. De wil van het volk zal de grondslag zijn van het gezag van de overheid. Deze wil zal tot uiting komen in directe, periodieke, vrije en geheime verkiezingen van de volksvertegenwoordiging en directe of getrapte verkiezing van de regering van de landen c.q. van de bestuurscolleges van de koninkrijkseilanden. De vergaderingen van de volksvertegenwoordigingen en in de regel ook die van hun commissies zijn openbaar, inclusief openbare en tijdige schriftelijke verslaglegging.
2. Gewaarborgd is dat de volksvertegenwoordiging de regering of het bestuurscollege kan controleren (o.a. vragenrecht, recht van interpellatie, budgetrecht, initiatiefrecht, onderzoeksbevoegdheden). De belangrijke algemeen verbindende voorschriften kunnen uitsluitend met de medewerking van de volksvertegenwoordiging worden vastgesteld.
3. De verworvenheden van de parlementaire democratie dienen ten minste te worden geconsolideerd en aangevuld met elementen van participatieve democratie, waardoor de burgers, al dan niet via de sociale partners en andere maatschappelijke groeperingen in de samenleving van de landen en de Koninkrijkseilanden, op meer directe wijze betrokken kunnen zijn bij de voorbereiding van belangrijke overheidsbeslissingen (bijvoorbeeld recht van petitie).
4. De vrijheid van vereniging (politieke partijen, inclusief waarborgen voor transparantie rondom de financiering), vergadering en betoging worden in wetgeving verankerd.

Criteria ten aanzien van de bestuurs- en besluitvormingsstructuur

5. Doorzichtigheid van de overheid is een kernelement van de moderne overheid. De doorzichtigheid van bestuurs- en besluitvormingsstructuur dient op de eerste plaats te blijken uit een overheidsorganisatie, waarin de bevoegdheden, taken en verantwoordelijkheden op zowel politiek, bestuurlijk als op ambtelijk niveau vooraf helder zijn gedefinieerd. Een eventuele delegatie of mandatering geschiedt op eenduidige en openbare wijze. In elk geval de voor de burger belastende besluiten of handelingen van de overheid moeten een grondslag vinden in een vooraf geschreven wettelijke regel.

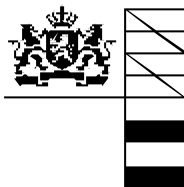
6. Als uitgangspunten geldt het primaat van de politiek en het bestuur: de regering bepaalt het overheidsbeleid en is voor de kwaliteit van het bestuur politiek verantwoording verschuldigd jegens de volksvertegenwoordiging.
7. De naar buiten werkende besluiten worden vastgelegd en actief en tijdig bekend gemaakt.
8. De openheid en openbaarheid van bestuur in de relatie tussen overheid en burgers moet zijn geregeld. Het recht op informatie vervat in overheidsdocumenten, wordt in algemeen verbindende voorschriften geregeld (vgl. de vigerende Landsverordening Openbaarheid van Bestuur).

Criteria ten aanzien van het bestrijden van corruptie

9. Het rapport “Konfiansa” wordt, voor zover dat nog niet is gebeurd, volledig gerealiseerd door de nieuwe entiteiten (waaronder de concept-landsverordening met betrekking tot de financial disclosure van bestuurders).
10. Er zijn regels voorhanden die het op periodieke basis houden van operational audits en integriteitonderzoeken waarborgen.

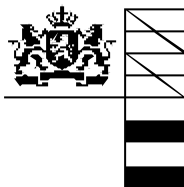
Criteria ten aanzien van de respect voor de “rule of law”

11. Er zijn waarborgen voor een onafhankelijk en onpartijdig functionerende Rechterlijke Macht. Voor wat betreft onafhankelijkheid moeten onder meer goede regels zijn over benoeming (kroonbenoeming), ontslag (leden van de rechterlijke macht kunnen alleen worden ontslagen door een tot de rechterlijke macht behorend gerecht) en rechtspositie van rechters, alsmede de handhaving van de Hoge Raad als cassatierechter. De wetgevende macht noch de uitvoerende macht zijn bevoegd bij wijze van een concreet werkend bevel een rechterlijk ambt voor te schrijven hoe het dient te beslissen. Teneinde de onpartijdigheid in de rechtspraak te waarborgen worden regels gegeven omtrent wraking van en verschoning door rechters.
12. Er zijn waarborgen voor een slagvaardig en onafhankelijk functionerend Openbaar Ministerie. Voor wat betreft de onafhankelijkheid van het Openbaar Ministerie zijn er onder meer regels voor de benoeming van de Procureur-generaal door de Kroon. De verantwoordelijkheid voor de handhaving van de strafrechtsorde wordt in handen van een Procureur-generaal gelegd. De minister van Justitie kan aanwijzingen geven, welke de Procureur-generaal ter beoordeling aan het Hof kan voorleggen wegens strijd met het recht. De Procureur-generaal is verantwoording verschuldigd aan de Minister van Justitie.

13. Waarborgen voor een adequaat functionerende (ten aanzien van integriteit, bedrijfsvoering, mobiliteit, werkperspectief personeel, huisvesting en informatiehuishouding) en sluitende rechtshandhavingketen die op de taak is toegesneden. Naast het Politiewezen, Gevangeniswezen en de Veiligheidsdienst vormen preventie en resocialisatie belangrijke onderdelen van die keten. Er zijn garanties voor een voldoende schaal van professionele kwaliteit en integriteit (zoals een geweldsinstructie). Er zijn eenduidige regels ten aanzien van het beheer en gezag van het Openbaar Ministerie en het Politiewezen. Het Openbaar Ministerie heeft het uitsluitend gezag over de opsporing. Helder moet zijn geregeld dat het beheer doelmatig wordt gevoerd.
14. Met eenvormigheid wordt primair beoogt het doelmatig functioneren van de beroepsinstanties HR en Hof te waarborgen. Het betreft het procesrecht. Voor wat betreft het gecodificeerd materieel recht en het notariaat wordt concordantie nagestreefd.

Aanbevolen wordt dat de procedures ter zake van de eenvormigheid worden vereenvoudigd.
15. Het legaliteitsbeginsel, inhoudende dat de overheid zich dient te houden aan het recht, moet zijn verankerd in de wetgeving, met inbegrip van de mogelijkheid dat het overheidshandelen ter toetsing aan de rechter kan worden voorgelegd.
16. Gewaarborgd wordt dat de overheid wordt gehouden aan de voor haar geldende geschreven en ongeschreven regels. Burgers hebben de mogelijkheid om bezwaar te maken tegen gedragingen van de overheid, onder meer via interne procedures van klachtbehandeling. Burgers kunnen in elk geval bezwaar maken bij de (onafhankelijke) rechterlijke macht en zo mogelijk bij een onafhankelijke en deskundige klachtinstantie (ombudsman).
17. De nieuwe entiteiten moeten onder meer door (actieve) voorlichting het draagvlak voor de naleving van Algemeen verbindende regels in de samenleving vergroten door bij de rechtsgenoten het bewustzijn van plicht en verantwoordelijkheid op te wekken.
18. Een adequate wetgevingsprocedure en dito wetgevingskwaliteitssysteem (hetgeen onder meer blijkt uit aanwijzingen voor de regelgeving) zijn voorwaarden voor een heldere en kwalitatief goede wetgeving die aan de eisen van uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid voldoet, gecombineerd met goede voorlichting, toezicht op de naleving en bedreiging met

bestuursrechtelijke sancties werkt preventief. Gezien het belang van goede wetgeving in een democratische rechtsstaat dient elk van de nieuwe entiteiten in het overheidsapparaat een organisatie onderdeel op te nemen, dat zorgdraagt voor de technische voorbereiding van algemeen bindende regels. Daartoe dient elke nieuwe entiteit verzekerd te zijn van voldoende capaciteit aan wetgevingsjuristen.

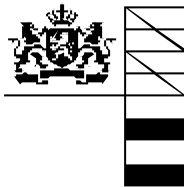
19. De constituties van de nieuwe entiteiten die voor de status van autonoom land binnen het Koninkrijk hebben geopteerd dienen in verband met de eis van checks and balances bepalingen te bevatten inzake in elk geval de instelling, samenstelling en de bevoegdheden van een Raad van Advies, een Sociaal Economische Raad (of een daarmee vergelijkbaar orgaan), een Algemene Rekenkamer en een ombudsfunctie. De benoemingsprocedures verdienen in dit verband de speciale aandacht.

Criteria ten aanzien van de mensenrechten en de vrijheid van pers en meningsuiting.

20. In de constituties van de nieuwe entiteiten zullen in elk geval de fundamentele rechten en vrijheden worden opgenomen, zoals neergelegd in internationale verdragen, zoals de EVRM en de BUPO, die het Koninkrijk is aangegaan en medegelding hebben voor de Nederlandse Antillen, waarbij tevens de grondrechten in de Nederlandse Grondwet en de Arubaanse Staatsregeling in beginsel als paradigma zullen dienen.
21. Vrijheid van meningsuiting, waaronder mede wordt verstaan de persvrijheid, is een hoeksteen in het fundament van een democratische samenleving.

Criteria ten aanzien van het overheidsapparaat

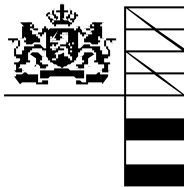
22. Er zijn Het overheidsapparaat moet zijn toegesneden op de door haar te verrichten taken:
 - Alle entiteiten hebben een goede organisatieverordening, inclusief een wettelijke verankering van een systeem van functiebeschrijving, -waardering en –beoordeling op basis waarvan aanname, bevordering en ontslag plaatsvindt.
 - Er is een goed samenstel van personele instrumenten.
 - Er is een degelijk en effectief personeelsbeheer, adequate controlemechanismen (inclusief interne controle) en sancties .
 - Er zijn adequate regels op het terrein van corporate governance, in het bijzonder ten aanzien van overheidsnv's. Het overheidsapparaat maakt doelmatig gebruik van middelen.
 - Er zijn transparante procedures (bijvoorbeeld voor afgifte van vergunningen en paspoorten en inkoop en aanbestedingen).

- Er zijn adequate voorzieningen met betrekking tot inspectietaken.

Criteria ten aanzien van uitvoering internationale verplichtingen.

23. Er worden met de betrokken instanties van de entiteiten adequate voorzieningen getroffen met betrekking tot procedures en verantwoordelijkheden inzake het buitenlands beleid, onder verantwoordelijkheid van de minister van Buitenlandse Zaken. Er dienen onder meer goede voorbereidingsprocedures gecreëerd te worden voor verdragen die mede zullen gelden voor de entiteiten en acties op het gebied van buitenlandse betrekkingen die de entiteiten raken.

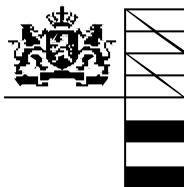

Criteria ten aanzien van de bestrijding van de grensoverschrijdende criminaliteit en aanpak terrorisme

24. De entiteiten zetten de bestaande samenwerking op het terrein van de bestrijding grensoverschrijdende criminaliteit met inbegrip van de aanpak van het terrorisme voort.

Criteria ten aanzien van de financiën en continuïteit van bestuur (overgangscriteria)

25. Voor zowel de overgangssituatie als de nieuwe situatie geldt als algemeen criterium dat de handhaafbaarheid en de financiële haalbaarheid van de bestuursstaak op alle onderdelen moeten zijn gewaarborgd.
26. Er zal op koninkrijksniveau een wettelijke voorziening moeten worden getroffen om de nieuwe entiteiten met de wijzigingen van het Statuut in te laten stemmen en ook overigens in staat te stellen regelingen te treffen. Die rijkswet zal tevens procedurele voorschriften moeten bevatten. (Als voorbeeld kan hier dienen de rijkswet van 20 juni 1995, Stb. 370) houdende vaststelling van enige overgangsbepalingen in verband met het verkrijgen van de hoedanigheid van land in het Koninkrijk door Aruba.) Het is van belang dat een dergelijke rijkswet in werking dient te treden ruim voordat statuswijzigingen in werking treden.
27. De entiteiten die een status van land zullen verkrijgen, moeten beschikken over een grondwet waarin de belangrijkste elementen van het nieuwe staatsbestel en de grondrechten zijn vastgelegd. Voor de eilanden die directe banden ambiëren zal op het geëigende niveau, waarbij te denken valt aan het Statuut, eveneens de belangrijkste elementen van de nieuwe positie moeten worden vastgelegd. Verder zullen de nieuwe entiteiten de toekomstige bestuurlijke organisatie moeten bedenken en voorbereiden.
28. Als uitgangspunt voor de positie van ambtenaren kan worden genomen dat er als gevolg van het ontstaan van nieuwe entiteiten in beginsel naar wordt gestreefd dat geen enkele ambtenaar in de Nederlandse Antillen als overtollig zal worden aangemerkt. Zij krijgen de gelegenheid over te gaan in dienst van de nieuwe entiteiten. De nieuwe entiteiten nemen voor zover mogelijk alle op hun grondgebied werkzame landsambtenaren en eilandambtenaren over. Voor zover er toch sprake zal zijn van overtolligheid, zullen hiervoor voorzieningen moeten worden getroffen (sociaal plan).

Alle entiteiten in het Koninkrijk dragen er zorg voor dat op het geëigende niveau voorzieningen zijn getroffen die continuïteit van wetgeving en bestuur waarborgen; dit geldt eveneens met betrekking tot samenwerkingsvormen.

29. Bij rijkswet wordt een gebiedsafbakening tussen de nieuwe entiteiten in de Nederlandse Antillen tot stand gebracht.

Criteria ten aanzien van de financieel-economische regelingen

30. financieel beheer

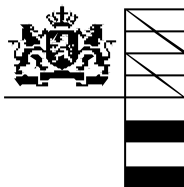
Hoofdcriterium is dat de financiële huishouding op orde is en blijft. Dit impliceert dat in de aanloop naar de nieuwe entiteiten al naar deze situatie wordt toegewerkt. Het financieel beheer dient adequaat te zijn vormgegeven om een gezonde financiële startpositie van entiteiten te realiseren. De resultaten van de onderzoeksteams Financieel Beheer dienen na goedkeuring door de werkgroep AFP te worden geïmplementeerd. Deze kunnen leiden tot aanvullende criteria inzake het financieel beheer in aanloop naar de nieuwe staatkundige constellatie. De criteria bevatten in elk geval:

- Adequate begrotingsinfrastructuur: er is sprake van een begrotingsinfrastructuur gericht op het uitvoeren en verantwoorden van het proces, de organisatie en het tijdschema waarin de begroting tot stand komt.
- Functionele comptabele regelgeving: de leemtes in het financieel beheer worden geïnventariseerd met het oog op het functioneel vormgeven van de comptabiliteit
- Effectieve administratieve organisatie: er is sprake van een administratief systeem gericht op kwaliteitsgarantie en –controle van de financiële informatie.
- Tijdige, betrouwbare, volledige, integere, controleerbare, openbare en stuurbare financiële informatie: zowel wat betreft uitvoering als voorbereiding zijn dit algemene eisen.

31. begrotingsnormering en schuldbeheer.

Ter bevordering en handhaving van budgettaire discipline en evenwichtige financiële ontwikkelingen zal bij de voorbereiding, vaststelling en naleving van de begroting aan een aantal bij wet verankerde normen moeten worden voldaan. In dat kader worden hieronder de volgende criteria voorgesteld:

- Gewone dienst norm: de gewone dienst van de begroting dient in een begrotingsjaar in evenwicht te zijn. Lopende uitgaven moeten worden gedekt door lopende inkomsten, met dien verstande dat tijdelijke inkomstenfluctuaties als gevolg van seizoensinvloeden binnen een begrotingsjaar opgevangen kunnen worden door kastrekkingen op een voorschotrekening bij de Centrale Bank. Deze voorschotten moeten binnen het begrotingsjaar worden afgelost. De overheid mag

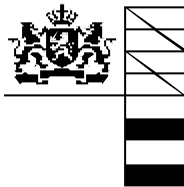
geen andere overtrekkingsfaciliteiten aanhouden, noch bij de Centrale Bank noch bij commerciële banken. N.B. een ramp worden beschouwd als een bijzondere situatie, die op dat moment een bijzondere beoordeling van deze norm vereist.

- Kasgeldnorm: het saldo op de voorschotrekening mag niet hoger zijn dan de 10% van de lopende begrotingsinkomsten (gewone dienst) van het voorgaande begrotingsjaar.
- Het voorkomen van nieuwe schuldopbouw middels een uitvoerbaar schuldsaneringsplan is tevens afhankelijk van:
 1. Vastgestelde schuldenmatrix
 2. Vastgestelde toedeling landsschuld
 3. Adequaar inzicht in de schuldenportefeuille.

32. Meerjarenbegrotingnorm: tegelijk met de indiening van de ontwerpbegroting dient een meerjarenraming voor de vier op het begrotingsjaar volgende jaren te worden opgemaakt. Hieruit zou onder andere de terugbetalingcapaciteit van leningen moeten blijken. Besluitvorming over begrotingen dient plaats te vinden in een meerjarig perspectief, hetgeen neerkomt op een verplichting van meerjarenbegrotingen die ook sluitend moeten zijn in lijn met het gestelde ten aanzien van de gewone en kapitaaldienst.

33. *Monetair beleid.*

- monetaire stabiliteit: onder meer middels vaste wisselkoerskoppeling aan de Amerikaanse dollar.
- Adequaar toezicht op financiële markten.
- toepassing en naleving van internationale afspraken en richtlijnen (Basel-richtlijnen, IAIS, FATF, etc.)

34. Interim financieel beleid Land

Sluitende totale dienst met ingang van nieuwe staatkundige verhoudingen. Dit impliceert dat er geen nieuwe schulden worden aangegaan.

- o Geen nieuwe garanties en deelnemingen
- o Geen nieuwe taken.
- o Volledige, verantwoorde, doelmatige en doeltreffende boedelscheiding.
- o Wijziging van de wet en regelgeving op het gebied van economie en financiën gedurende de interim periode moet in overeenstemming gebeuren met de eilandgebieden.

35. Financieel toezichtkader

- o Effectief toezicht op de naleving van de normen door middel van toetsing en sanctiemogelijkheden
- o Een van regering en parlement van de entiteiten onafhankelijk toezichtorgaan
- o Onafhankelijke Algemene Rekenkamer

Criteria Directe/ Nieuwe Banden

36. De huidige interne bestuursstructuur van de eilandgebieden blijft zo veel mogelijk gehandhaafd

37. In beginsel houden de eilanden de huidige taken en bevoegdheden

38. Er moet een heldere regeling komen voor de instanties, procedures en verantwoordelijkheden met betrekking tot het buitenlands- en defensiebeleid van het Koninkrijk onder verantwoordelijkheid van respectievelijk de minister van Buitenlandse Zaken en de minister van Defensie (o.a. Kustwacht). Het ministerie van Defensie wenst één aanspreekpunt.

39. Er worden samenwerkingsbanden gecreëerd voor taken en bevoegdheden die door de Caribische Landen van het Koninkrijk, alsmede Bonaire, Saba en Sint Eustatius het meest efficiënt en met synergievoordelen worden uitgevoerd.

40. Voor de drie eilanden wordt hetzelfde bestuursmodel gehanteerd, maar er is wel enige variatie mogelijk in de bevoegdheidsverdeling.

41. Een huidige Landstaak wordt overgenomen door een eilandgebied indien het eiland de taak op een aanvaardbaar niveau kan uitvoeren. Dat wordt getoetst aan de volgende elementen:

